

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP

for

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

2013 - 2014



STYRETS VURDERING AV ARBEIDSÅRET 2013 - 2014

100 år for Østlandsnaturen

Arbeidsåret 2013 – 2014 har stått i det forestående hundreårsjubileets tegn. At en aktiv organisasjon runder en viktig milepæl gir grunnlag for oppsummering, ettertanke, stolthet, økt innsats, planer for fremtiden og for feiring. Alt dette har vært en viktig del av virksomheten i arbeidsåret – ikke for å være navlebeskuende, men for å bringe foreningen og saken videre framover.

Jubileet vil i hovedsak markeres faglig-politisk. En innholdsrik jubileumsbok er utarbeidet. Det kommer tre ekstra publikasjoner som viser naturvernets viktighet på ulike vis: Et temahefte om «Friluftsliv, naturopplevelse og livskvalitet», et debattinnspill om «Hvorfor naturvern?» og et tilbakeblikk på naturvernargumentasjonens utvikling i de hundre årene; «Grønne tekster». Et meget fyldig jubileumsprogram er organisert, med turer til eksempler på foreningen seire og onsdagsforum om «Friluftsliv, naturopplevelse og folkehelse» på vårvinteren og «Hvorfor naturvern?» på senhøsten. Og arbeid og omtenkksomhet er lagt ned i å planlegge en formell markering på stiftelsesdagen og en medlemsfest på Tryvannsstua på forsommeren.

Av saker som NOA har arbeidet med skal her spesielt nevnes tre:

- Arbeidet med samordnet areal- og transportplanlegging i vårt distrikt, som på mange måter vil definere rammene for arealutviklingen og dermed mulighetene for å ta vare på naturen i vårt område.
- Fokusering på naturødeleggelse ved energiutbygging, med særlig fokus på vindindustrien. NOA fikk medhold på Naturvernforbundets Landsmøte for en restriktiv holdning til utbygging av ny energi og for krav om energiøkonomisering og redusert forbruk som framtidig løsning
- Arbeidet med å sikre naturverdiene i Marka, der NOA etter 40 års kamp har fått gjennomslag for en egen lovhjemmel for vern av «eventyrskogene» og fått på plass vernet av de fire første områdene. Også arbeidet mot naturødeleggende skogbruk er intensivert, og for første gang ser vi nå konturer til gjennomslag for våre synspunkter, i alle fall i noen saker.

Styret har satt i gang en prosess med utviklingen av «NOAs syn på ...» som dels skal bidra til å etablere prinsippsyn på en rekke saksfelt, dels engasjere enkeltpersoner og grupper av fagfolk til å bidra gjennom NOA, og til å skape et nettverk innen NOA for arbeidet med de ulike temaene.

Det er gjennom året arrangert 8 turer med faglig innhold til flotte naturområder, og vært avholdt 8 onsdagsfora om viktige tema for naturvernsaken.

Frønsvollen er videreutviklet som NOAs base i Marka, og stedet blir sakte, men sikkert kjent i bredere kretser og innarbeidet i brukernes bevissthet.

NOA har 16 lokallag, to studentlag sammen med Natur og Ungdom, og arbeidsgrupper for ulike tema og oppgaver. Etter noen års fravær har Natur og Ungdom gledelig vis gjenopptatt sin deltakelse i NOAs styre, og det arbeides med å bedre kontakten og samarbeidet ytterligere.

Som en oppfølging av organisasjonsprosessen i 2012 er det gjennomført en strategiprosess som vil danne grunnlag for samspillet mellom NOA og omverdenen og innad i NOA i tiden som kommer.

Medlemsbladet Grevlingen har fått ny drakt og ny redaktør fra årsskiftet. Og på kontoret har vi fått ny kontorsekretær og ny daglig leder, foreløpig i et vikariat.

Økonomien er god, men mange usikre poster i budsjettet krever årvåkenhet og hard innsats for å få inntektene inn og å redusere utgiftene.

NOAs virksomhet drives uten å forurense det ytre miljø. Resirkulert papir benyttes både til kalenderne og til det daglige arbeid. NOA tilstreber aktiv likestilling mellom kjønnene, og har hatt 4 kvinner og 6 menn i styret, og en mann og to kvinner i sekretariatet. Det har vært en langtids sykemelding i sekretariatet, uten sammenheng med arbeidsforholdene i NOA.

Årsregnskapet (bakerst i dette heftet) er framlagt under forutsetning om fortsatt drift. Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapets avslutning som endrer forutsetningene eller resultatet.

Styret vil rette en varm takk til alle de frivillige som bruker sin fritid for å ta vare på naturen og hjelpe NOA på ulike vis. Vi vil også takke våre samarbeidspartnere og kampefeller fra ulike saksområder – det er ved å samle styrke vi lettest får gjennomslag. Og vi vil takke alle som har bidratt til foreningens økonomi gjennom gaver, bidrag, prosjektmidler eller på andre måter. Å drive en naturvernforening er lagarbeid, der alle kan yte et bidrag ut fra egne forutsetninger. Takk for nok et godt arbeidsår, og til lykke med jubileet og naturvernkampen i tiden som kommer!

Oslo, 4. mars 2014.

ORGANISASJONEN

NOA er Naturvernforbundets fylkeslag i Oslo og Akershus og er medlem av Oslo og Omland Friluftsråd

Årsmøtet 2013

NOAs årsmøte 2013 ble avholdt 19. mars. Tilstede var 48 medlemmer. Innkalling og dagsorden ble godkjent. Nikolai Norman ble valgt til dirigent. Årsberetningen for 2012 ble gjennomgått, og kommentert og deretter enstemmig godkjent. Årsmøtet godkjente regnskapet for 2012 arbeidsprogrammet for 2013/2014 og budsjettet for 2013 ble så godkjent.

Valget på Årsmøtet 2013 ga følgende Styresammensetning:

Gjermund Andersen, leder, på valg i 2014
Øivind Grimmer, nestleder, på valg i 2015
Sigmund Hågvar, styremedlem, på valg i 2014
Aud Kvam, styremedlem, på valg i 2014
Ingrid Aalstad, styremedlem, på valg i 2015

Christoffer Bråthen, varamedlem, på valg i 2014
Jørn Erik Bjørndalen, varamedlem, på valg i 2014
Kirsten Berrum, varamedlem, på valg i 2014

Styremedlemmer fra Natur og Ungdom utnevnes av NU
Styremedlem: Stine G. Bergo (overtok etter Ida Strømsø i februar 2014)
Varamedlem: Andreas Haakonsen

Valgkomite (alle på valg hvert år):

Sidsel Selvik
Elisabeth Sæther
Eirik Werner

Revisor:

Revisjonsfirmaet Flattum & Co DA

Etter selve årsmøtet holdt Nils Faarlund foredrag «Hvor ble det av naturvernet? – Kampen mot vindkraft»

Styrets arbeid

Styret har hatt 10 møter i arbeidsåret. To av disse møtene har vært store styremøter hvor også lokallagene har deltatt.

I tillegg til det løpende styrearbeidet, har styret igangsatt den varslede prosessen med å utvikle NOAs Syn På ulike tema, slik det ble annonsert på årsmøtet i 2013. Hensikten med arbeidet er dels å utvikle NOAs syn på sentrale saksfelt og verdispørsmål, og dels å etablere arbeidsgrupper/nettverk rundt viktige saksområder. ved å gjennomføre en prosess i 2013/2014 som skal resultere i vedtak av prinsippsyn på en rekke saksfelter. Arbeidsgruppene skal drives av eksterne personer frem til forslag. Hver arbeidsgruppe skal ha en kontaktperson i NOAs styre.

- Tema som er under utarbeidelse:
Friluftsliv, naturopplevelse og livskvalitet (Sigmund Hågvar)
- Naturforvaltning i kystsonen (Finn Otto Kvillum)
- Vassdragsforvaltning (Øivind Grimmer)
- Areal og samferdsel i Osloregionen (Eirik Gran)
- Vern og bruk av skog (Gjermund Andersen)

En rekke andre tema er under planlegging.

Representasjon

Gert-Fredrik Malt er NOAs representant i Landsstyret med Helen Svensson som vara.

Miljøverndepartementet har oppnevnt et eget råd for forvaltningen av Marka, der NOA har fast plass. Knut Frigaard er NOAs representant. Gjermund Andersen er vara.

Deltagelse på Landsmøtet

Naturvernforbundets Landsmøte ble arrangert i Trondheim i tiden 30. august til 1. september. Representanter fra NOA var:

- Gjermund Andersen
- Ingrid Lillebø
- Ingrid Aalstad
- Øivind Grimmer
- Sidsel Selvik
- Helen Svensson
- Bjørn Kåre Salvesen (Bærum)
- Karin Olsen (Nes)
- Eirik Gran (Oslo Øst)
- Georg M. Reiss (Oslo Vest)
- Åke Hartmann (Oslo Nord)

NOA fikk på Landsmøtet spesielt gehør for:

- Presset på norsk natur som følge av unødvendig utbygging av fornybar energi skal svekkes.
- NNV går nå mot naturødeleggende vind- og vannkraftutbygging.
- NNV er primært en forsvarer av natur i energispørsmålene.

NOAs sekretariat

Gjermund Andersen. Daglig leder i perioden frem til 15. august, 50 % stilling. Arbeidende styreleder f.o.m. 15. august. 100 % stilling.

Ingrid Lillebø: Vikarierende daglig leder f.o.m 15. august 2013. 100 % stilling.

Hilde Friis Solås: Prosjektleder Naturkart. 60 % stilling.

Rachel Bohlin, kontormedarbeider f.o.m 1. mars. 40 % stilling.

Elen Margrethe Søreide Lie, fylkessekretær t.o.m 1. mars. 60 % stilling.

Jørgen Huse. Regnskapsmedarbeider (frivillig) hele perioden.

Æresmedlemmer

Bredo Berntsen
Jens Gram
Jørgen Huse

Frithjof Funder
Finn Otto Kvillum
Erik Sture Larre

”De vises råd”

”De vises råd” er et rådgivende organ bestående av æresmedlemmer og tidligere styreledere, nedsatt for å gi råd om videreutviklingen av organisasjonen. Medlemmer:

Anna Skog
Bjørn Faafeng
Bredo Berntsen
Christian Pedersen
Erik Sture Larre
Eystein Husebye
Frithjof Funder
Finn Otto Kvillum

Helene Bank
Jens Gram
Jørgen Huse
Knut Frigaard
Line Andersen
Ragnar Akre-Aas
Ragnar Vik
Sigmund Hågvar

Medlemstall

1.1.01.: 5.357	1.1.08.: 5.881
1.1.02.: 5.379	1.1.09.: 6.063
1.1.03.: 5.674	1.1.10.: 6.126
1.1.04.: 5.421	1.1.11.: 6.468
1.1.05.: 5.274	1.1.12.: 6.581
1.1.06.: 5.614	1.1.13.: 6.723
1.1.07.: 5.722	1.1.14.: 6.838

Lokallagsstatus

I 2013 hadde NOA totalt 16 lokallag, og to studentlag, et ved Universitetet for miljø- og biovitenskap på Ås og et ny oppstartet lag ved Universitetet i Oslo, Blindern. NOA har i tillegg lokalkontakter i 3 kommuner uten lokallag. Oversikt over fungerende leder i lagene og lokalkontaktene trykkes i hver utgave av medlemsbladet Grevlingen, og ligger i tillegg tilgjengelig på NOAs hjemmesider.

Aktive lokallag:

Asker	Nes	Oslo Øst
Bærum	Nesodden	Skedsmo
Fet	Nittedal	Ski
Lørenskog	Oppegård	Vestby
Nannestad/Gjerdrum	Oslo Vest	UiO – Oslo (studentlag)
Ås	Oslo Nord	UMB – Ås (Studentlag)

Arbeidsgrupper

- Markagruppen Bjørn Faafeng (leder)
- Økonomigruppen Roar Skålin (leder) (avsluttet sitt verv høst 2013)
- Frønsvollengruppen Nikolai Norman (leder)
- Arrangementgruppen Aud Kvam (leder)
- Kalendergruppen Øivind Grimmer (leder)

Arbeidsgrupper (forts)

- Strategigruppen Torgeir Røst, Hanne Øverlier, Øivind Grimmer (ledere)
- Jubileumsbokkomité Frithjof Funder (redaktør)
- Jubileumsutvalget Sigmund Hågvar (leder)
- Huskomité Eystein F. Husebye (leder)
- Grevlingens redaksjon 2013 Frithjof Funder (redaktør), Tom Ekeli (red.ass.) avsluttet sine verv høst 2013.
- Grevlingens redaksjon 2014 Tonje Schou Teigland (redaktør)
- Valgkomitéen Sidsel Selvik (leder)

Prosjekter

I 2013 har NOA hatt tre større prosjekter med Hilde Friis Solås som prosjektleder:

Naturkartprosjektet

2 nye naturkart så dagens lys i 2013: «Naturkart for Bygdøy NØ» og Naturkart for Dælivannsområdet». Det betyr at NOA nå til sammen har 24 ulike naturkart i samlingen. Alle er trykket opp, men en del av disse har det vært så stor etterspørsel etter at det nå er tomt. Vi kommer derfor til å trykke opp to på nytt i starten av 2014. Vi har fire naturkartprosjekter under arbeid: «Naturkart for Stubberud skogpark», «Naturkart for Bredtvet», «Naturkart for Hoffselva» og «Naturkart for Grefsenkollen». I 2013 nettsiden om naturkartene vært NOAs mest besøkte med 3000 treff på et år.

Skoleprosjekter

NOA har utarbeidet et sett av skoleoppgaver knyttet til naturkart og eventyrskogs-brosjyrer. I 2012/2013 samarbeid vi med Lutvann skole i Oslo for utprøving av disse oppgavene. Dette ført fram til en forbedring av oppgavene som nå ligger på nettet. I 2013 holdt vi kurs for Veitvet skole i bruk av naturkart. Vi har også startet samarbeid med Refstad (tidligere Løren) skole og Årvoll skole med videre arbeid for å etablere og holde et kurs som får flere lærere til å bruke naturkartene. Korsvoll og Ullevål skoler har meldt interesse for kurs. Her vil det også ligge mange muligheter i videreutvikling i årene fremover.

Prosjektet fører til at nye grupper øynene opp for NOAs verdier. Prosjektet er tilknyttet det nasjonale prosjektet om Den naturlige skolesekken.

Prosjekt «Rydding av fremmede arter»

I 2012 startet NOA opp et prosjekt med rydding av fremmede arter på Dronningberget på Bygdøy. Prosjektet er finansiert av Fylkesmannen i Oslo og Akershus og er et samarbeid med Bymiljøetaten. Vi har sendt søknad til Fylkesmannen om finansiering av et fortsatt samarbeid i 2014. Vi arrangerte 5 dugnader i 2013 med veldig engasjerte deltagere.

Prosjekt «Brosjyre for Maridalen»

Vi har i 2013 bistått lokallaget Oslo Nord med å utarbeide en brosjyre om vernet av Maridalen.

Kontoret på Vøienvolden

Dagens sekretariat trives på Vøienvolden. Det ligger sentralt plassert og gjør det enkelt å holde møter og komme seg rundt til møter. Det er fortsatt aktuelt, etter ønske fra styret i NOA, å jobbe for å leie Husmannsplassen Søndre Sandås ved Sognsvann. Styreleder er ansvarlig for oppfølging av denne saken.

Frønsvollen

Driften på Frønsvollen er nå godt etablert, men fortsatt med et betydelig potensiale for nye aktiviteter og deltagelse fra flere medlemmer! NRK har gjort sine første opptak på stedet som riktig bakgrunns miljø for ved-programmet til Forbrukerinspektørene.

Den viktigste begivenhet i 2013 var utvilsomt vedtaket 4. oktober om etablering av Skjennungsåsen friluftsområde. Dette vedtak om vern etter Markaloven sikrer Frønsvollens viktige nærområde og forsterker stedets betydning som base for NOAs markaarbeid.

Forholdet til Oslo kommune er fortsatt preget av et godt og konstruktivt samarbeid som bekrefter partenes gjensidige tilfredshet med Frønsvollavtalen.

Landbruk og dyrehold

Kvigene fra Bogstad gård kom først til Frønsvollen 20.juni, men da med et beitetrykk som førte til et forkortet opphold. 8 kviger er det dobbelte av det vi har anbefalt på sommerbeite. Vi regner med å få gehør for dette i 2014.

Potetavlingen viste pen fremgang! Agria (tohjulstraktor anno 1959) er et krevende, men nyttig hjelpemiddel Fjellmandel og pimpermell i fin kvalitet ble høstet i september. Dessverre har det vist seg vanskelig å holde musene unna potetene. Selv hengende i striesekker har de klart å forsyne seg! Forsyningen holdt imidlertid til flere dugnader og årets julemiddag.

Ved- og materialproduksjon

Oppfølging av stormen Dagsmars herjinger og plukkhogst har sikret oss et romslig ved-lager som tørkes ute i ulike formasjoner i og ved Staurhuset (NOAs/ Sigmunds/ Jens konstruksjon).

Jan H. er konstruktør og anleggsleder for ny Agria transporttrase som vil muliggjøre ved- og materialtransport. Fullføring 2014 ser realistisk ut!

Dugnader

Det ble nedlagt ca. 700 dugnadstimer i 2013, med 2 hoved dugnader henholdsvis i mai og september. I tillegg ble det avholdt 4 mindre omfattende dugnadshelger samt betydelig seniorinnsats i ukedagene. Ny dør til låven og belyst info-tavle på låveveggen mot vest er blant de viktige forbedringer i 2013.

Det er jobbet videre med gulv på låvehemsen og Sigmund har fullført innredning av snekkerverksted i låven.

Fugleliv

Fuglekassene og fuglematene på Frønsvollen bidrar fortsatt til et svært livlig og trivelig fugleliv på vollen. Dompapene ser ut til å trives særlig godt med rikelig tilgang på solsikkefrø.

Informasjonsvirksomhet

Stallen forsvarer stadig sin posisjon som et populært turmål, spesielt gjennom høstmånedene. Vi sliter fortsatt noe med å sikre oss full dekning av stallvakter, men interessen er økende! Turfolket har merket seg Frønsvolltilbudet og blir skuffet hvis stallen ikke er åpen. Med god tilgang på ved og trivelig peis ovn er stallen blitt et stadig mer populært mål for turgåere i byens nærområde. Vi vil ta sikte på å holde stallen åpen i helgene fra slutten av april frem til skoleferien starter siste uke av juni og fra skolen begynner i august til snøen kommer.

En permanent merket rundløype i Frønsvollens nære eventyrskog ble merket i 2013.

Driftsstyret

Driftsstyret har hatt 5 møter i 2013 i tillegg til dugnadssamlinger. Sammensetningen er fortsatt uforandret, men nyrekruttering så vel til driftsstyret som til dugnadsgruppen er ønsket.

Også i år åpnes det for sommerutleie til medlemmer/familier som kan ha tilsyn med beitedyrene og i en viss utstrekning holde stallen åpen også i ferieukene. Interesse meldes til fv@noa.no. Spesielt velkomne er medlemmer som ønsker å bidra til å holde utearealene og kjøkkenhage i.

Verving

Sekretariatet har lagt til rette for verving gjennom ulike stands i forbindelse med arrangementet «Sidesprang» den 13.10.13 og ved salg av Markakalenderen i desember -13. Sekretariatet var også tilstede på gårdsdag på Bygdøy, hvor man leverte ut det nye naturkartet Bygdøy Nordøst og hadde en vellykket vervedag med 10 nye medlemmer. I tillegg ble verveuken brukt til å verve 11 nye medlemmer. Det er imidlertid et betydelig forbedringspotensial på vervefronten. Medlemstegningene foregår i all hovedsak via NNVs verve-sms eller til den felles vervesiden på internett. I tillegg må nevnes den betydelige og viktige jobben lokallagene gjør i vervesammenheng.

Grevlingen – NOAs medlemsblad

Grevlingen er NOAs medlemsblad, og hadde i 2013 et opplag på ca. 5100 eksemplarer à 16 sider. Grevlingen ble utgitt i februar, mai, august og oktober.

- I nr. 1/2013 var temaene vindkraft, kulturlandskap, landskapsvern og flomsikring. Det ble også skrevet om jubileumsplanene for NOAs 100-årsjubileum i 2014.
- I nr. 2/2013 var hovedtemaet OL og eventuelle planer om å legge en arena på Hestejordene. I tillegg kunne man lese om problematikken rundt meldeplikt på hogst, om nyere lovverk, men fortsatt behov for oppfølging og holdningsendringer i hogstpraksisen.
- I nr. 3/2013 var overskriften «Små barn må også om 100 år kunne plukke blåbær i skogen». Hovedartikkelen så på kontinuitet og behov for fornyelse også i NOAs organisering og i naturvernarbeidet. Videre skrev man om OL-planene for 2022 og det forestående 100-årsjubileet til NOA.
- I nr. 4/2013 var hovedfokuset på NOAs 100-års jubileum, og i den anledning jubileumsboken «Naturglede og kamp i hundre år». Videre hadde man med ulike artikler skrevet av lokallagene. Det ble også skrevet en artikkel om NOAs historiske seier som kom etter 50 års kamp, da fire eventyrskoger ble vernet.

Frithjof Funder har vært redaktør og Tom Ekeli medredaktør i hele perioden. De avsluttet begge sitt mangeårige frivillige engasjement høsten 2013. I 2014 tiltrådte ny redaktør, Tonje Schou Teigland. Grevlingen vil i 2014 skifte utseende i form av ny layout.

NOAs ark - NOAs nyhetsbrev

NOAs Ark ble sendt ut 8 ganger i løpet av året 2013. I september ble nyhetsbrevet kortet ned til en side, og gjort til en fast utsendelse som går ut en gang i måneden. Den legges også ut på nettet. Distribusjonslisten teller ca. 1500 medlemmer.

Andre utgivelser

- *Markakalenderen* ble utgitt for 22. gang, med et opplag på 3500 eksemplarer. Årets utgivelse ble benyttet til å markere NOAs hundreårs-jubileum gjennom valg av tekst, turforslag og bilder. Kalenderen ble sponset av 12 firma som fikk sin logo diskret plassert på hver sin kalenderside. Kalenderen ble solgt fra NOAs kontor, både direkte og som postordre. I tillegg ble kalenderen med innlagt giro for betaling delt ut på stand i Marka og på Markastuer. Ordningen er basert på tillit, og gledelig vis blir de fleste kalenderne betalt. Ca 2.800 kalendere er solgt, resten benyttes til gaver og ved verving.
- *Naturkart*, naturkart for Bygdøy Nordøst ble ferdigstilt i august. I tillegg er det ventet ferdigstillelse av naturkart for Stubberud Skogpark og Hoffselva i løpet av vår 2014.
- *Jubileumsbrosjyre*, et eget program med oversikt over vårhalvårets aktiviteter.

Hjemmesiden

Sekretariatet arbeider aktivt med å samle aktuelt fagstoff som skal benyttes i oppdatering av hjemmesiden. Målet er at siden på en tydelig måte skal vise NOAs arbeidsområder, syn og politiske plattform innenfor naturvernarbeidet. Hjemmesiden er NOAs ansikt utad og skal bidra til tydelig kommunikasjon utad, vise til aktiviteter og arbeid i foreningen. Hjemmesiden skal også benyttes til å spre naturglede og naturkunnskap, gjennom en positiv og aktiviserende tilnærming. Det er et ønske at arbeidet fortsetter i året som kommer.

Nettadresse: www.noa.no

Facebooksiden

Målet er tilstedeværelse i sosiale medier, med et ønske om å formidle aktiviteter i nåtid, og å nå ut til medlemmer og potensielle medlemmer gjennom nye kommunikasjonskanaler. Facebooksiden skal også fungere som en link til NOAs hjemmeside. I løpet av 2013 har siden gått fra 258 likes til 493. Adresse: <https://www.facebook.com/naturvern>

Twitter

En rekke aktuelle Markasaker er nå kommentert på Twitter under ledelse av lederen for Markagruppen Bjørn Faafeng: [@markabjorn](https://twitter.com/markabjorn) twitrer om [#Oslomarka](https://twitter.com/Oslomarka).

Strategiutvalget

Årsmøtet i NOA 2013 besluttet blant annet at det skulle settes i gang en strategiprosess i NOA. Den skulle fungere som en *rettesnor for organisasjonens videre utvikling de neste 4 årene (2014-2018)*. Prosessen er også en oppfølging av Organisasjonsutvalgets arbeid i 2012-2013. Dette utvalget konkluderte med at NOA sentralt og som organisasjon blant annet burde sette i gang en rekke utviklingstiltak for videre *profesjonalisering, profilering og markering av NOA i samfunnet* og en ytterligere *avklaring av forholdet mellom sentralleddene og de lokale deler av organisasjonen*. Dessuten var det viktig å få avklart hvilke *kjerneområder NOA sentralt* skulle konsentrere seg om og hvilke *”servicetiltak” overfor lokallagene* den skulle prioritere.

Alle lokallagene ble invitert til å sende representanter til deltagelse i strategiprosessen. Torgeir Røst var leder av Organisasjonsutvalget, og Hanne Øverlier ledet strategiprosessen. Ingrid Lillebø (daglig leder) og Øivind Grimmer (styremedlem) deltok på vegne av NOAs ledelse.

Utvalget begynte sitt arbeid primo september 2013 og har hatt 4 møter samt et oppstartsmøte. Utkastet til NOAs strategi ble lagt frem på styremøtet den 4. mars. Styrets forslag til strategi vil bli presentert på årsmøtet 25. mars 2014.

Arrangementskomitéen

For å avlaste NOAs sekretariat ble det startet en Arrangementskomité ledet av Aud Kvam. Komitéen arrangerer onsdagsforum og turer for medlemmene enten med egne turledere eller ved kontakt med andre organisasjoner. Komitéen kontakter også forelesere til NOAs Onsdagsforum og står for den praktiske gjennomføringen av disse kveldsmøtene.

Økonomiutvalget

Økonomiutvalget med Roar Skålin som leder har bistått sekretariatet med forberedelse og gjennomføring av tiltak knyttet til foreningens økonomi, herunder markedsføring av kalenderen, søknader om prosjekter og driftstilskudd og planer for finansiering av 100-års-jubiléet. Økonomiutvalget vil fremover fokusere på hvordan NOA skal kunne øke inntektsnivået.

ØKONOMI

Årsregnskapet (bakerst i dette heftet) er framlagt under forutsetning om fortsatt drift. Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapets avslutning som endrer forutsetningene eller resultatet.

Kontingent fra NNV

Kontingentandelene fra NNV til NOA for 2013 ble på kr 591 126 som er en økning på ca kr 49 000. Medlemstallet økte med 115 medlemmer netto (1,7% opp)

Økonomisk støtte

I 2013 har NOA mottatt kr 375 000 i driftsstøtte fra Oslo kommune og kr 92 000 fra Akershus fylkeskommune. NOA takker fylkene hjerteligst for disse viktige bidragene til foreningens drift. I tillegg har NOA mottatt etterbetaling for avsluttet prosjekt (kr 40.000) fra Nittedal kommune og kr 18 000 til scanning av gamle årsmeldinger fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

Gaver

NOA har mottatt gaver fra private givere også i 2013. Totalt ga disse kr 59 850, hvorav 43.500 kroner var til tabula gratulatoria i jubileumsboken. Det er også kommet inn kr 56 700 til annonsering i Markakalenderen for 2014. Grasrotandelen fra Norsk Tipping kommer uregelmessig og var i 2013 nede i beskjedne kr 1 433.

MVA-kompensasjon

Fra og med 2009 kan det søkes om refusjon av MVA. NOA tilfredsstiller kriteriene for MVA-refusjon. For 2013 utgjør dette kr 79 673 som er ca kr 14 500 høyere enn i 2012.

Prosjektstøtte

NOA mottok til sammen kr 766 710 i prosjektstøtte i 2013. Ca. halvparten av dette er til prosjektet Naturkart (vegetasjonskart), mens skoleprosjektene fikk til sammen 185 000, og prosjekt Fremmede arter 52 000. I en testamentarisk gave etter Anne Brostigen har NOA mottatt kr 100.000,- til prosjekt Markaopplevelser (bokprosjekt om eventyrskogene, som etter planen skal utgis i september 2014.)

Økonomisk utvikling

Regnskapet for 2013 viser i likhet med 2012 solid overskudd; kr 112 832 mot kr 169 675 i 2012. Dette overskuddet kommer godt med inn mot foreningens 100-årsjubileum.

Overskuddet har flere årsaker: På inntektssiden økte den gode og viktige støtten fra Oslo kommune og Akershus Fylkeskommune med kr 97 000. Vi har også fått inn kr 58 000 i øremerket støtte fra Nittedal kommune og Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Salgsinntektene økte også, med 23%, etter et godt kalendersalg. Bidrag fra frivilligandelene til Norsk Tipping gikk ned, men momskompensasjon økte. I tillegg ble prosjekt informasjonsplakat Buskerud avsluttet med et overskudd på ca kr 18 000.

NOA har mye penger i banken, dels på grunn av prosjektmidler. I 2013 ga dette nesten kr 39 000 i renteinntekter, mot 10 000 i 2012.

På utgiftssiden har vi hatt en økning i lønnsutgifter, først og fremst ved at styreleder har vært ansatt ved siden av ny daglig leder. Pensjonskostnaden er også økt betydelig, og det vurderes nå ny ordning. (NOA inngår i NNVs pensjonsavtale.)

Ca 1/3 av bruttokostnadene til lønn er dekket inn ved at personalkostnader er fakturert på de ulike prosjektene de ansatte har vært engasjert i, se oversikt i eget prosjektregnskap. I denne internfaktureringen inngår også noen felleskostnader på kontoret.

Det har også vært gjort en innsats for å redusere kostnader til Grevlingen og tillaging av kalenderen. Til sammen er utgifter for disse to redusert med ca. kr 34 000.

NOA har ved årsskiftet en prosjektportefølje på kr 926 047 som er penger som er bundet til prosjektformålene. Disse prosjektmidlene bidrar til at NOA har en god likviditet og gode renteinntekter.

AKTIVITETER**Naturødeleggende vindkraft**

NOA har med stigende bekymring fulgt arbeidet med å anlegge industriområder for produksjon av vindkraft i en rekke kommuner. Industriområdene foreslås ofte anlagt i verneverdige naturområder, fratrar befolkningen viktige rekreasjonsområder, skaper støy og ødelegger landskapsbildet. Lokalt har det derfor vært sterke reaksjoner mot forslagene. For å få samlet erfaringer fra mislykkede og vellykkede kamper mot vindkraft-anleggene inviterte NOA til et åpent møte på Litteraturhuset 6. april under tittelen: «Vindkraft og naturtap eller energisparing og naturvern?». Møtet ble svært godt besøkt, med vel 200 deltagere. Olav

Hjeljord dokumenterte at tilsvarende kraft kan skaffes gjennom energieffektivisering og sparing. Ellers ble naturødeleggelsene og tapet av landskapsverdier belyst av Bredo Berntsen og Sigmund Hågvar. Mens Totenåsen (ved Nils Faarlund) og Vestfjella i Østfold (ved Solveig Toft) er blitt reddet takket være intens og krevende lokal motstand, ble fortvilede kamper for å redde natur i Nord-Odal og Troms beskrevet av Dag Dæhli og Ragnhild Sandøy. Sorg, avmakt og raseri er ord som beskriver denne kampen for å redde viktige naturperler og bygdas landskap. Representanter for utbyggerne pekte på at de var pålagt utbygging gjennom de såkalte grønne sertifikatene. Lederen i Natur og Ungdom støttet vindkraftutbyggingen.

Vi tror møtet gav god inspirasjon for lokale grupper til å sloss videre mot naturødeleggende, unødvendig vindkraft. På Naturvernforbundets årsmøte i Trondheim ble det vedtatt at vindkraft ikke må gå på bekostning av naturverdier. Vi tror at NOA-seminaret bidro til å skape en mer restriktiv holdning til vindkraft innad i Naturvernforbundet.

«Sidesprang»

«Sidesprang» er et konsept der NOA tilbyr en noe annen opplevelse på vei hjem fra Marka. Turfolket lokkes vekk fra veien, og geleides langs merket sti gjennom eventyrskog frem til bålkos, kaffe, kjeks, hvor man kan slå av en prat med noen av NOAs aktive. De fleste med stor kunnskap om Marka. I 2013 ble det gjennomført Sidesprang den 13.10. Bålplassen var godt besøkt fra turfolk som søkte en naturopplevelse utenfor allfarvei. NOA ser stor nytteverdi i denne typen arrangement, som en viktig del av å formidle naturglede.

Månedens tur

«Månedens tur» ble introdusert høsten 2011, og blir organisert av arrangementsutvalget. Tanken er å aktivisere medlemsmassen, og samtidig formidle informasjon om verdifulle naturområder og NOAs arbeid for å sikre disse. I 2013/2014 gjennomførte NOA - eller deltok i - følgende turer:

2013

- 24.4. Tur til Kolsås-Dælivann. Turleder var Sigmund Hågvar
- 15.5. Tur fra Frognerseteren til Frønsvollan. Turleder Leif Ryvarden
- 29.5. Tur fra Sognsvann til Øvre Blanksjø. Turleder var Nils Faarlund som snakket om Friluftsliv og Marka.
- 25.8. Tur til Lillomarka arrangert av Lillomarkas venner. Turen gikk til Aurevann. Turleder var Frode O. Hansen. Øivind Grimmer, NOA orienterte om Eventyrskogene.
- 11.9. Tur til Lutvann/Puttjern arrangert av Østmarkas Venner. Turleder var Steinar Saghaug. Øivind Grimmer, NOA orienterte om Eventyrskogene.
- 28.9. Tur fra Burudvannet til Tjæregrashøgda. Turleder var Øivind Grimmer.
- 12.10. Tur fra Frognerseteren til Frønsvollan og Skjennungsåsen. Turleder var Gjermund Andersen.

2014

- 23.2. Tur til Karlshaug i Hakadal. Turleder Gjermund Andersen.
- 23.3. Tur til Trillemarka. Turleder Dag Kjærnet.

Onsdagsforum

Onsdagsforum er foredragskvelder med aktuelle tema innenfor NOAs fagfelt og arbeidsområde. Engasjerte og dyktige forelesere legger grunnlaget for økt innsikt og gode debatter. Onsdagsforaene har vært arrangert på Café Abel, Vestgrensa i 2013 og i Naturvernforbundets lokaler i Marieboes gate 8 i 2014.

2013

- 23.1. «Nordmarkas historie opp gjennom tidene.» Sverre Grimstad
- 6.2. «Konflikter mellom ulike brukergrupper i Marka.» Oddvin Lund, DNT
- 20.2. «Hva har marka med vår identitet å gjøre?» Per Espen Stoknes, BI
- 6.3. «Forvaltningen av marka. Are Heden, V/ fylkesmannen i Oslo og Akershus
- 6.11. «Fugleliv i Oslo området.» Foredrag ved Svein Dahle, professor ved UMB
- 20.11. «Hvordan skape nysgjerrighet og gode naturopplevelser for barn?» Foredrag ved Heidi Osnes, Høgskolen i Oslo og Akershus.
- 4.12. «Hvordan kan hver enkelt av oss redusere energiforbruket vårt og hva vil det bety for energibalansen?» Foredrag ved Dag Arne Høystad, Naturvernforbundet.

2014

- 22.1. «Kan friluftsliv redde folkehelsen?» Foredrag ved Gunnar Breivik, Idrettshøgskolen.
- 12.2. «Død som en dodo og andre fortellinger om truede arter» Bredo Berntsen, NOAs æresmedlem og tidligere førstebibliotekar ved Universitetsbiblioteket.
- 5.3. «Kan naturopplevelser formidles?» Foredrag ved Live Danielsen, Statens naturoppsyn
- 19.3. «Landskap og lokal natur som grunnlag for identitet og velferd» Foredrag ved Morten Clemetsen, Institutt for landskapsplanlegging, UMB

Sommerfest på Frønsvollen

Tradisjonen tro samlet en rekke av NOAs aktive seg på Frønsvollen den 20. juni, og med åpen grill og markblomster på bordene ble sommeren ønsket velkommen. Det samme ble NOAs nye daglige leder, Ingrid Lillebø.

Julegrøt på Disen gård

Også i 2013 ble det arrangert en samling for de aktive i foreningen for å markere slutten på arbeidsåret. 45 personer deltok på arrangementet den 17. desember der det ble servert hjemmelaget rømmegrøt med spekemat.

Markadagene

NOA deltok aktivt i Markadagene som ble arrangert den 13.5.2012 og 26.1.2013 ved Friluftslivets Hus ved Frognerseteren. NOA ble også invitert til å delta på Markadagene i 2013/2014, men valgte å prioritere våre begrensede ressurser til det konkrete naturvernarbeidet og til alle aktivitetene og tiltakene i forbindelse med 100-års jubileet.

NÆRMILJØ

Skulpturpark i Ekebergskogen

NOA fikk intet gehør for sine klager på skulpturparken i Ekeberg skogen i 2012/2013. Området som allerede i 1889 ble innkjøpt for friluftslivsformål, blir dermed omskapt til en turistifisert skulpturpark.

Øyene i Indre Oslofjord

Reguleringssaken ligger til behandling i kommunen. NOA arbeider for en løsning som sikrer øyenes unike natur, og allmennhetens tilgang til arealene.

Huken

NOA har deltatt aktivt i et samarbeid med en rekke lokale organisasjoner i Groruddalen i kampen for å få lagt ned Huken pukkverk og forhindre at virksomheten eter seg lenger inn i Marka. Etter politiske vedtak om at driften skulle stanses trodde v at saken var løst, men konkursbegjæring av eieren, Oslo Vei, har medført at konkursboet har iverksatt videre drift for å «ivareta verdiene i boet». Aksjonskomitéen ledes av Frode O Hansen, som sammen med sine lokale medarbeidere gjør en meget god jobb. NOA støtter aktivt aksjonskomitéens utspill.

Hestejordene/Kolås

Utløst av Oslo kommunes ønske om å arrangere OL i 2022 ble det utløst en kraftig debatt om hvor de ulike arenaene skulle legges. Særlig var protestene store mot skiskytingsarena i området Hestejorden/Kolås ved Rødtvedt. Etter en vellykket kampanje ble alternativet skrinlagt. NOA har i ettertid startet arbeid sammen med Lillomarkas Venner for å fremme et forslag om Landskapsvernområde for hele Lillomarka, inklusive områdene langs Alnas øvre del (nord for Trondheimsveien) og Hestejordene/Kolås.

Høringsuttalelse om OL-planene

NOA har uttalt seg om Oslo kommunes planer for et mulig OL i 2022. NOA er for idrett og fysisk aktivitet i dagliglivet, og ønsker derfor ingen nedbygging av grønne lunger eller i Markas randsoner. OL-anlegg må derfor i størst mulig grad etableres i eksisterende områder for idrett. I en meget heftig kampanje for OL i forkant av folkeavstemningen fikk NOA returnert et oppsummerende innlegg fra Aftenposten. Mens tilhengerne fikk boltre seg side opp og side ned, ble kritiske kommentarer redusert til et minimum. Kampanjen førte til et meget knapt flertall for at Oslo skulle søke lekene.

KULTURLANDSKAP

Bygdøy

Etter gjennomslaget for våre planer om vern av Bygdøy, har NOA arbeidet videre med informasjon om verdiene. I samarbeid med Folkemuséet og UMB er det i 2013 utgitt et natur- og kulturkart for de nordøstlige delene av Kongsgården. NOA har også deltatt på stand NOA har også påtatt seg rydding av fremmed arter for å bidra til bevaring av den sjeldne floraen på Dronningberget. Det er arbeidet med å få startet opp flere nye prosjekter, bl.a. nye naturkart og utarbeidelse av skjøtselsplan for Kongeskogen.

Tanumplatået

Tanumplatået er en av NOAs gamle kampsaker som ennå ikke er avklart. Et forslag til ny kommunedelplan er utarbeidet, og arbeidet med denne pågår ved avslutningen av denne årsberetningen. Planen åpner for flere av de skadelige inngrepene NOA, sammen med Tanum Vel, har motarbeidet de siste 30 årene.

Stubberud skogpark i Bærum

NOA har i 2013 startet diskusjonene om skjøtselen av skogparken. Siden dette verneområdet var en gave til NOA i 1929 føler vi et spesielt ansvar for ivaretagelsen av verdiene. En skjøtselsplan fra 1990 tilsier at deler av parken skal vedlikeholdes med beite, mens en annen del skal få utvikle seg som naturskog. Imidlertid er det ikke gjennomført tiltak for å begrense beitingen i naturskogsdelen av området. Et møte med Fylkesmannen og lokallaget er gjennomført, og ytterligere konkretiseringer av skjøtselsplanen må foretas i forbindelse med inngåelse av ny beiteavtale med Hosle gård i 2014.

Statens Vegvesen planlegger gang- og sykkelvei langs Griniveien, og ønsker å ta en bit av skogparken. NOA har foreslått at gang- og sykkelveien bør legges separat på sørsiden av skogparken. Det vil medføre kortere vei og mindre forurensning for syklistene og bedre ivaretagelse av naturverdiene. Alternativt går vi inn for mindre bredde på sykkelveien på den korte strekningen forbi parken.

MARKA**Verneområde etter markaloven**

Etter oppstart av en omfattende verneprosess for Markaområder i 2010, foreslo Fylkesmannens miljøvernavdeling i mai 2013 vern av fire områder i Oslomarka etter Markaloven på grunn av den spesielle naturopplevelsen de kan gi. Regjeringen vedtok vern av disse fire første «friluftslivsområdene» 4. oktober 2013: Hauktjern og Spinneren friluftslivsområder i Østmarka; Skjenningsåsen og Godbekken friluftslivsområder i Nordmarka Syd. Områdene ligger alle i Oslo kommunes skoger. Dette er første gang områder er vernet utelukkende ut fra deres verdi for friluftsliv og naturopplevelse, og er et viktig gjennombrudd og en stor seier for NOA og andre markavenner etter 40 års arbeid. En ekstra bonus for NOA er at Skjenningsåsen omslutter Frønsvollen i sør, vest og nord.

Verneprosessen for de øvrige 28 foreslåtte områdene ble ikke slutført i 2013 fordi Løvenskiold motsetter seg vern i noen områder i sentrale deler av marka. Det ser ut til at Fylkesmannen forsøker å fullføre disse forhandlingene med Løvenskiold før resten av forslagene legges ut til høring.

Nasjonalpark i Østmarka

NOA har samarbeidet med Østmarkas Venner om et forslag om å opprette et større verneområde i Østmarka. Norge mangler en nasjonalpark i de lavereliggende, produktive skogsområdene på Østlandet. Det aktuelle området for nasjonalpark ligger øst for Elvåga, inn mot Ramstadslottet og Østmarka naturreservater og vil sammen med to eksisterende naturreservater utgjøre 70 km². Forslaget møtte sterk motstand fra lokale grunneiere og kommuner (unntatt Oslo kommune), og planene ligger foreløpig på is.

Lillomarka

NOA samarbeider med Lillomarkas Venner om et forslag om et større sammenhengende landskapsvernområde i Lillomarka.

Turvei gjennom Lillomarka

Denne saken har versert lenge og nærmer seg realisering. NOA har i 2013 avgitt høringsuttalelse i saken, der vi tar til orde for trasevalg og utførelse som i størst mulig grad ivaretar eventyrskogverdier og naturforhold, bl.a. gjennom å flytte deler av traséen og redusere bredden/standarden på stien/veien. Også dette arbeidet foregår i nært samarbeid med Lillomarkas Venner.

NOA samarbeidet også med Lillomarkas Venner mot forslaget om OL-arena på Hestejordene ved Linderud.

Forskrifter for skogbruket i marka

NOA har gjennom flere år argumentert for en revisjon av forskriftene for skogsdrift i Oslomarka, i henhold til skogloven. Ved behandlingen av Markaloven i Stortinget ble det vedtatt at forskriften skulle tilpasses Markaloven, og det ble henstilt til departementet om at dette arbeidet skulle prioriteres. Siden er intet skjedd, men noa har gjentatte ganger, i brev og møter, holdt saken varm. Etter NOAs mening må endringer i bl.a. naturmangfoldsloven og markaloven gi grunnlag for en grunnleggende revisjon. Gjentatte henvendelser til Landbruks- og Matdepartementet og Miljøverndepartementet har heller ikke i 2013 gitt resultater.

Høyspentlinjer gjennom marka og nye nettstasjoner

Statnett har lagt fram en plan for å oppgradere el-forsyningen til Oslo-området. Bl.a. skal to linjer i Romeriksåsene og én gjennom Nordmarka legges ned og resterende linjer skal oppgraderes. Det skal også bygges tre nye nettstasjoner som blir liggende i marka, men nær bebyggelsen.

NOA har deltatt i møter om saken og sendt inn høringsuttalelse. I denne har vi akseptert en spenningsoppgradering av linjenettet som vil redusere behovet for antall linjer inn til Oslo, og tatt til orde for at linjen gjennom Krokskogen fra Åsa via Sørkedalen og Mærradalen, og linjen som går på langs av hele Romeriksåsene bør legges ned. Det er disse to som berører flest eventyrskog og andre naturinteresser, og som ved nedlegging vil reetablere mest inngrepsfri natur. Vi har også påpekt at en planlagt nettstasjon syd for Grønmo ikke er ønsket.

Hotellplaner på Bislingen

Planene om 40 m høyt «naturhotell» på en av Markas høyeste topper like utenfor markagrensen går stadig videre. Hotellet vil være synlig fra store deler av marka og skape press for mer hyttebygging i området. Kommunen vedtok planene høsten 2013. NOA er eneste organisasjon som har klaget på vedtaket. Saken forventes endelig avgjort våren 2014.

Skiskytteranlegg ved eller innenfor markagrensen

Det arbeides med lokale planer for en rekke skianlegg innen for markagrensen, bl.a. ved Solli (Asker), Vestmarksetra (Bærum), ved Sollihøgda (Hole), ved Varingskollen (Nittedal), ved Grorud (Oslo) og på Fossum (Bærum). NOA ønsker samlokalisering av anlegg og at kommunene samarbeider om dette. Innvendinger går på adkomst, trafikk, konflikt med kulturminner, inngrep, støy, konflikter med turfolket og mange snø-produksjonsanlegg.

Innsigelser mot hogster i marka

NOA mottar kopi av godkjente hogster innenfor markagrensen og protesterer dersom vi mener at gjeldende lover og forskrifter brytes. Det gjelder områder med gammelskog, der vi vet eller antar at det forekommer verdifulle naturtyper eller sjeldne og sårbare arter, men også områder som vi har karakterisert som særlig verdifulle eventyrskoger med store opplevelsesverdier. I 2013 har vi klaget følgende godkjente hogster inn for Fylkesmennene:

- Hokringlervangen, Nannestad. Godkjent hogstmelding for tiurleik ble trukket tilbake etter solide innspill fra vårt lokallag på Nannestad.
- Rughaug sør for Ringkollen, med høyereliggende, lavproduktiv skog. Godkjenning ble endret fra flatehogst til flekkvis hogst. Mulig at hogsten frafalles pga. beskjedent gjenværende areal.
- Nord for Storflåtan. Løvenskiold har søkt og fått godkjent hogster ved Bleiksjø - Langtjernet i områder med til dels svært gammel skog, delvis i områder som NOA har kartlagt som eventyrskog. Det er systematisk mangelfulle biologiske registreringer i Løvenskiolds deler av eiendommen på Ringerike. NOA har klaget til sertifiseringsmyndigheten. Gjermund og biolog Tom Hellig Hofton har vært på befaring i området og påvist «storporet flammetjuka», en kritisk truet rødliste art. To av de godkjente hogster ble senere trukket av grunneieren.
- Bislingen (Jevnaker allmenning). Jevnaker Almenning har trukket sin melding om hogst i 6 bestander nord og vest på Bislingen etter klage fra NOA. Registrerte biologiske forekomster var ikke registrert i Naturbase før hogstmeldingene ble behandlet.
- Bislingen (Lunner Almenning). Her klaget vi på godkjente hogster i områder med gammel, høyereliggende skog rundt Bislingssetra, der det tidligere er påvist huldrestry og strutseving. Klagen ikke behandlet pr. februar 2014. Gjermund: Denne klagen var kanskje i januar 2014?

En fellesnevner for mange av sakene er utilstrekkelige registreringer av biologisk mangfold, og et ensidig fokus på næringsutøvelse. Etter innføringen av Naturmangfoldloven og Markaloven, og også forhold til markaforskriftens formål, mener NOA at fokuset må legges vesentlig om i retning av friluftsliv, naturopplevelse og naturvern, og mener å ha god dekning for dette både i lovverk og i nyere kunnskap om lønnsomheten i alternative skogbruksmetoder.

Uten NOAs klager vil mange forekomster av truede arter ha blitt ødelagt.

Stisykling

Det har i 2013 vært betydelig konflikt om bruken av stier og til dels løyper i marka til sykling. NOA ønsker å ivareta de ulike brukerinteressene, særlig adgangen til stillhet, ro og naturopplevelse, og å redusere brukerkonflikter, ta hensyn til naturverdiene og redusere slitasje på stier og løyper.

Syklistene har vært godt organisert og har langt på vei vunnet fram med sine synspunkter, bl.a. fikk de fjernet forslag om sykkelforbud på sti i de 4 nye verneområdene, slik det er i mange av de tidligere vedtatte verneområdene i Marka.

NOA samarbeider med Østmarkas Venner om å hindre terrengsykkelløp i Østmarka, som påfører stiene stor slitasje.

NOTS (Norsk organisasjon for terrengsykling) ble akseptert som medlem i OOF.

OOF har organisert et utredningsarbeid sammen med medlemsorganisasjonene om sykling i Marka «for å finne felles holdninger og retningslinjer, og avklare konflikter mellom gående og syklende». Det foreligger et utkast til notat om NOAs syn på stisykling. NOA har ikke gitt sin tilslutning til rapporten, da vi synes den i for liten grad tar opp andre brukergruppers interesser i Marka og for ensidig er konsentrert om syklistenes rettigheter.

Merking av fremtidige traséer terrengsykkel under kraftgater, lysløyper og andre steder det kan gjennomføres uten store konflikter med andre brukere er en ide for å dempe presset på stisykling i Marka forøvrig. Vi oppfordrer også Skiforeningen til å vurdere bruk av enkelte av løype traséene sine til sykling om sommeren.

Kurs for registrering av eventyrskoger

Gjermund har sammen med biolog Terje Blindheim i Biofokus arrangert kurs for biologiske registrering i skog for de eventyrskogområdene som foreløpig ikke er vurdert for vern etter markaloven. Kurset ble gjennomført med 18 deltakere i oktober, og 14 av deltakerne har etterpå deltatt i aktiv registrering av områder. Arbeidet fortsetter i 2014. Håpet er at flest mulig av disse eventyrskogene kan vernes etter naturmangfoldsloven.

Hogster ved Langlia avdekker gamle hustuffer

Hogster i lia nordøst for Langlivannet avdekker tufter etter finnebosettingen på 1600-tallet. Folk fra Markagrappa har vært på flere befaringer i området, og mener at dette området bør holdes åpent med beiting slik at finneplassen kommer fram. NOA vil forsøke å få til samarbeid med Fortidsminneforeningen og DNT.

Ulovlige veier i Marka

NOA har påvist en rekke ulovlige veier overfor Statens Naturoppsyn, uten at dette har ført til reaksjoner. SNO henviser NOA til kommunene. Veibygging er påpekt ved Bønnerudjern, Tverrsjøen og ved Ørfiske. Det manglende initiativet hos SNO er skuffende, idet det overlater ansvaret for ulovligheter til de frivillige organisasjonene.

Dammyrdalsveiens forlengelse

NOA har avgitt høringsuttalelse om en søknad om å forlenge Dammyrdalsveien i Sørkedalen, slik at den vil henge sammen med veinettet fra Lommedalssiden (Kampeseterveien). Veien vil redusere inngrepsfri natur < 1 km fra tekniske inngrep, bryte sammenhengende forbindelse uten inngrep fra bygdene og til de indre delene av Marka, tangere eventyrskogsområde og berøre en mye benyttet skiløype. NOA anbefalte veien ikke bygd, med begrunnelse av at de påståtte fordelene ved veien var mindre enn ulempene veien ville påføre allmennheten.

Semesteroppgave om Eventyrskogene

Gjermund har veiledet 4 studenter fra NMBU (tidl. UMB, tidl. NLH) om eventyrskogene og om hvordan undersøke brukernes reaksjon på opplevelser i eventyrskog. Studentene benyttet NOAs sidesprang i oktober til å spørre deltakerne om deres synspunkter på steder de passert. Ikke uventet var folk svært positive til eventyrskogene og langt mer skeptiske til et bitte lite innslag av industriskog underveis.

NOAs eventyrskoger på nye markakart

Cappelen-Damms nye kart over Osloområdet har markering av NOAs eventyrskoger! Dette bidrar til å gjøre områdene bedre kjent, mer besøkt, og kanskje bedre passet på – samt at NOAs arbeid for marka blir bedre kjent.

Eventyrskogene i ny bok

NOA har inngått avtale med Cappelen-Damm forlag om utgivelse av en bok om Markas siste eventyrskoger. Manus er utarbeidet av Gjermund Andersen på prosjektbasis, og illustrasjonsarbeidet er gitt i oppdrag til Norske Naturfotografer. Planlagt utgivelse i september 2014.

SKOG

NOA har ut fra sin mangeårige erfaring med skogbruket i Marka vært ledende innen Naturvernforbundet på skogbruk. NOAs Gjermund Andersen er således også leder i skogutvalget i NNV, og har anledning til å ta seg av en del større skogsaker ved siden av arbeidet i NOA. Arbeidet omfatter fem hovedområder: Skogvern, skogbrukets praktisering, sertifisering, treslagsskifte og skogens klimapåvirkning. I 2013 har særlig arbeidet med treslagsskifte i kyststrøkene tatt seg opp, i tillegg til fokus på Statskogs skogsdrifter, hovedsakelig i Hedmark. På feltet skogbrukets klimapåvirkning er det etter hvert framkommet betydelig forskningsbasert kunnskap som gir grunnlag for både å ta vare på skogens biologiske mangfold og sikre stor karbonbinding.

Skogutvalget er nå utvidet med både personer fra flere landsdeler og med representanter fra WWF og SABIMA. Utvalget har hatt to møter og et mindre arbeidsmøte for de som har base i nærheten av Oslo. Resten av arbeidet foregår per e-post.

Skogseminar i Østerdalen

I samarbeid med Naturvernforbundet i Hedmark er det arrangert skogseminar i Østerdalen med god oppslutning, hovedsakelig fra Østlandsområdet. Fokus var registrering av biologisk mangfold og av grisehogst, samt en rekke foredrag om ulike tema.

Vern

Den rødgrønne regjeringen økte budsjettanslagene til vern betydelig, og de blå-blå økte det ytterligere, slik at det for 2013 er et etterslep av ferdig behandlede kandidater for vern (!) Imidlertid er det langt igjen til målsettingen om vern av minimum 10 % av skogarealet innen 2020, noe som vil kreve at det settes av en milliard kroner til formålet hvert år framover til erstatninger og prosessarbeid. Vernet baseres utelukkende på «frivillig vern», uten noen form for systematikk. Med dagens kunnskap om verneverdige områder er det for få områder med tilstrekkelig verneverdier til å fylle opp 10 %. Desto viktigere er det å stoppe inngrep i de resterende naturskogene, styre vernet til kvaliteter som mangler i vernearbeidet så langt, og å starte arbeidet med restaurering og utvidelse av eksisterende områder med skog av brukbar kvalitet, for å få størst mulige og mest mulig robuste områder på sikt.

Skogbrukets praktisering

Til tross for sertifisering drives det etter de verste industrielle metoder fortsatt. Lavere økonomiske marginer medfører jakt på kostnader og større hogster. Fravær av tilfredsstillende biologiske registreringer og fravær av et tilstrekkelig lovverk medfører at det foretas svært mange hogster som ikke kan kalles bærekraftige. Skogutvalget har derfor, i samarbeid med Naturvernforbundet i Østfold utarbeidet en veileder for registrering av brudd på sertifiseringen, under den klingende tittelen «Grisehogst».

I Hedmark er det gjort en meget god jobb på å presse Statskogs forvaltning av vår felles eiendom, bl.a. ved å vinne fram med krav om miljøinformasjon og mediefokus på ikke akseptabel skogsdrift.

Skogsertifisering under press

Også i 2013 er det lagt press på Det norske Veritas for å stramme inn miljøsertifisering av skog. Det er ikke akseptabelt at de setter sitt garantiststempel på trevirke fra skogen, så lenge sertifiseringssystemet ikke er i stand til å avdekke selv grove brudd og manglende kjennskap til naturverdiene i skogen. Det er ikke holdbart at det er naturvernorganisasjonene som avdekker bruddene, og ikke det systemet som er bygget opp for å avdekke brudd.

Særlig en hogstklage hos Løvenskiold har satt fokus på saken. I et par teiger ved Langtjern på Krokskogen fikk Løvenskiold tillatelse til hogst fra kommunen, basert på biologiske registreringer fra 1996. NOA har gjentatte ganger påpekt disse registreringenes utilstrekkelighet, bl.a. overfor Høyesterett, likevel blir de lagt til grunn for forvaltningen av skogen. Skogbrukssjefen i kommunen hadde også vært på befaring. NOA klaget på bakgrunn av at skogen var registrert som eventyrskog, og med potensielt store biologiske verdier. Ved befaring fant vi arten stor-poret flammekjuka, kritisk truet i hele Europa og 15-20 andre rødlistearter. På grunnlag av dette har vi krevd at Løvenskiold ikke får levere sertifisert tømmer før det foreligger fullgode registreringer av mangfoldet i hans skoger. Møte med Veritas ble gjennomført i februar 2014.

Skogutvalget har gitt flere innspill i forbindelse med revisjon av etter FSC-sertifiseringen til Viken Skog.

Treslagsskifte

Fra skognæringens side, og særlig fra Det norske Skogselskap, som eier alle planteskolene, er det kjørt ut en kjempekampanje for massiv tilplanting av kyststrøkene med gran. 5 millioner dekar er målsettingen i første omgang, og begrunnelsen er binding av klimagasser. Imidlertid er det framkommet en meget robust mot argumentasjon mot slike planer, som nå bare får støtte ut fra politisk prestisje. Naturvernforbundet i Møre og Romsdal og i Nordland har hatt et særlig fokus på sakene, og det er i ferd med å spre seg et opprør mot «pøbelgrana» langs hele kysten. Det ser ut til at en forutdannelse er en forutsetning for å være for granplanting

Skogens klimapåvirkning

Argumentasjonen som NOA har framført i Markasammenheng og skogutvalget nasjonalt er kraftig styrket. Den store klimabomben ligger i jordsmonnet, og flatehogst frigjør drivhusgassene. På grunn av skogen lange omløpstid tar det kanskje mer enn 200 år før det tapte er vunnet inn igjen. Det foreligger nå sterke argumenter for vern av boreal skog og plukkhogst i stedet for flatehogst som viktige bidrag i klimakampen.



JUBILEUMSFORBEREDELSE

Arbeidet med NOAs 100-årsjubileum i 2014 er godt i gang. En jubileumsbok er under utgivelse, redigert av Frithjof Funder, med god hjelp av Tom Ekeli. En egen redaksjonskomité har bidratt med råd og dåd. Også arrangementene har hatt sitt eget arbeidsutvalg, det samme har de to festene. Det er lagt ned en betydelig innsats for at jubiléet skal bli et godt bidrag til foreningens arbeid.

Forarbeidet for følgende aktiviteter er utført i arbeidsåret 2013-2014:

Planlagte aktiviteter og tiltak

- Utgivelse av en jubileumsbok ultimo mars 2014.
- Et omfangsrikt jubileumsprogram, med turer til NOAs seire.
- Onsdagsforum innenfor temaene «Friluftsliv, naturopplevelse og livskvalitet» og «Hvorfor naturvern?»
- Medlemsfest på Tryvannsstua den 24. mai
- En formell markering av 100 års jubiléet på NOAs stiftelsesdag den 29. april.
- Ønsket utgivelse av temaheftene «Friluftsliv, naturopplevelse og livskvalitet» og «Hvorfor naturvern?»
- Ønsket utgivelse av boken «Grønne tekster».

Jubileumsboken

Arbeidet med Jubileumsboken har pågått gjennom flere år. Redaktør er Frithjof Funder og Bilde-redaktør er Tom Ekeli. Hovedforfattere er Bredo Berntsen, Sigmund Hågvar, Gjermund Andersen og Jens Gram. Øvrige forfattere er Egil Bendiksen, Bjørg Petra Brekke, Frithjof Funder, Tom Ekeli, Sverre Solberg, Mette Sperre, Eirik Wærner, Stein Kristian Martinsen, Christian Børs Lind, Anne Marie Graff, Hilde Friis Solås, Tonje Schou Teigland og Paul Hofseth. Boken er delt inn i følgende seksjoner:

- Hvorfor vi holder på
- Historiske tilbakeblikk med intervjuer
- NOAs kamp for Markas verdier
- Viktige vernesaker og flere hyggelige seire
- NOAs arbeid for barn og unge
- Perspektiv

Boken er rikt illustrert med fotografier fra en lang rekke fotografer. Boken er på 168 sider og blir trykket i løpet av mars 2014.

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS - REGNSKAP 2013

Balanse pr. 31.12	2013	note	2012
Eiendeler			
Fordringer			
Debitorer utestående salg	42 643,00		14 268,00
Debitorer diverse	188 735,00	1	140 087,00
sum fordringer	231 378,00		154 355,00
Bankinnskudd	1 655 886,09	2	1 262 209,57
Depositum husleie	15 000,00		15 000,00
Kasse	5 460,00		21 679,00
sum	1 907 724,09		1 453 243,57
Egenkapital			
Livsvarige medlemmers fond	55 405,97		55 405,97
Jubileumsfond	93 000,00		93 000,00
Egenkapital	437 869,63		325 037,61
sum egenkapital	586 275,60		473 443,58
Gjeld			
Kreditorer diverse inkl. NNV	174 397,00	3	129 852,00
Skattetrekk	48 450,00		19 863,00
Skyldig arbeidsgiveravgift	37 316,00		16 060,00
Avsatt feriepenger	118 605,00		76 234,00
Avsatt arb.g.avg. på feriepenger	16 633,00		10 749,00
Netto prosjektavsetninger	926 047,49	8	727 041,99
Skogutvalg	139 350,78		
Vegetasjonskart	210 183,75		
Frønsvollen	65 482,27		
Sti Frønsvollen	15 000,00		
Maridalen	-13 957,00		
Viriks eventyrskog	80 000,00		
Markaopplevelser	200 000,00		
DNS 2013/2014	89 123,00		
Fremmede arter	1 118,70		
Skole Bærum	18 183,00		
Naturmangfoldloven	29 600,00		
Skoleprosjekt nasj.	50 000,00		
Skogprosjekt	41 962,99		
sum gjeld	1 321 448,49		979 799,99
Sum gjeld og egenkapital	1 907 724,09		1 453 243,57
Egenkapital 31.12.2012	473 443,58		
Overskudd 2013	112 832,02		
Egenkapital 31.12.2013	586 275,60		

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS - RESULTATREGNSKAP 2012							
	2013	noter	2012	2013	budsjett	2012	
				("prosjekt NOA")			
Inntekter							
Offentlige bidrag	525 000,00	4	370 000,00	525 000	315 000	370 000	
Salgsinntekter	217 976,00	6	176 976,00	217 976	200 000	176 976	
Nyvervede medlemmer	710,00		3 305,00	710	5 000	3 305	
Kontingentandeler NNV	591 126,00		542 908,00	591 126	540 000	542 908	
Diverse inntekter	224 245,20	5	101 850,85	224 245	150 000	101 850	
Kontorinntekter fra prosjekter	0,00	7	8 000,00	0	100 000	8 000	
Prosjektbidrag/inntekter	790 596,00	8	981 110,00	0			
sum	2 349 653,20		2 184 149,85	1 559 057	1 310 000	1 203 039	
Underskudd prosjekter fra avs.	160 574,40	8	3 490,00	0	0	3 884	
Prosjektoverskudd til NOA	18 438,00	8	3 883,50	18 438	0	0	
Finansinntekter	38 903,70		10 467,80	38 904	7 000	10 468	
sum	2 567 569,30		2 201 991,15	1 616 399	1 317 000	1 217 391	
Utgifter							
Lønn/honorarer inkl. sos.utg.	1 315 541,00	7	902 941,00	872 881	675 000	458 043	
Grevlingen	175 705,63		200 636,98	175 706	200 000	200 637	
Salgsutgifter	66 965,50	6	75 523,00	66 966	40 000	75 523	
Kontorkostnader	352 518,73	9	293 189,28	352 519	280 000	293 189	
Transport- og reisekostn.	22 175,00		3 814,30	17 260	5 000	1 387	
Diverse utgifter	15 483,25	9	16 739,84	15 483	50 000	16 740	
Prosjektutgifter, diverse	125 577,00		127 834,58	0	0	0	
Prosjektutgifter, kontorhold	0,00		8 000,00	0	0	0	
sum	2 073 966,11		1 628 678,98	1 500 815	1 250 000	1 045 519	
Ubrukte prosjektmidler avs.	378 017,90	8	401 440,12	0	0	0	
NOAs dekning av prosjekt	0,00	8	249,00	0	0	249	
Finanskostnader	2 753,27		1 947,90	2 753	1 000	1 948	
sum	2 454 737,28		2 032 316,00	1 503 568	1 251 000	1 047 716	
resultet	112 832,02	0,00	169 675,15	112 831	66 000,00	169 675,00	
sum	2 567 569,30		2 201 991,15	1 616 399	1 317 000	1 217 391	

NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS REGNSKAP 2013**Noter til regnskapet****1 Debitorer (utenom salg)**

Keeping (bilag 135)	12 500,00
Feilutbet. GA (bilag 482)	4 562,00
Akershus fylke - støtte 2013	92 000,00
MVAkompensasjon 2012	79 673,00
	<u>188 735,00</u>

2 Bankinnskudd

Konto 1280 05 02347	406 572,02
Konto 1280 60 90113	1 199 314,07
Konto 1280 60 71976 (skattetrekk-konto)	50 000,00
	<u>1 655 886,09</u>

3 Kreditorer

NNV pensjon for 2013	168 822,00
Norske Troll - datautgift	4 100,00
Disen gård – leie	1 475,00
	<u>174 397,00</u>

4 Offentlige bidrag

Oslo kommune - driftstilskudd	375 000,00
Akershus fylkeskommune - driftstilskudd	92 000,00
Nittedal kommune til et avsluttet prosjekt	40 000,00
Fylkesmannen i Oslo og Akershus til scanning av årsmeldinger	18 000,00
	<u>525 000,00</u>

5 Diverse inntekter

Private bidrag	59 850,00
Grasrotandel Norsk tipping	1 433,20
Logosponsor	56 700,00
MVA-kompensasjon fra 2012	79 673,00
Annet	26 589,00
	<u>224 245,20</u>

6 Salgsinntekter og -utgifter for kalender

Tillaging av kalender	-57 463,00
Porto mv for utsending	-9 502,50
Salgsinntekt kalender	217 976,00
	<u>151 010,50</u>

Netto overskudd

7 Prosjektutgifter til kontorhold og lønn

Fakturert lønn vil i praksis dekke noe kontorhold (telefon, porto mv.)

442 660,00

8 Prosjekter - over- og underskudd

Se egen prosjektoversikt - før disponering av over- og underskudd

Prosjekt NOA inntektsfører følgende overskudd

Informasjonsplakat Buskerud

18 438,00

9 Kontorkostnader (inkludert posten diverse)

Lokalleie	146 016,00
Forsikring	10 196,00
Strøm	19 355,00
Porto (eksl. Grevlingen og utsendelse av kalender)	12 925,84
Teleutgifter	27 770,57
Datautgifter	41 865,49
Multifunksjonsmaskin (kopi, printer...)	25 361,04
Rekvisita	2 435,00
Abonnementer, kart, annen litt.	1 247,00
Kontingenter i andre foreninger	1 475,00
Småanskaffelser, vedlikehold og annet kontorhold	12 690,15
Medlemsmøter	25 338,91
Utgifter til møter (bevertning m.v.)	15 480,73
Jubileumsutgifter	4 112,00
Kursdeltagelse	6 250,00
	<hr/>
	352 518,73
	<hr/> <hr/>

Honorarer til daglig leder, styre og revisor

Gjermund Andersen (daglig leder januar- 14 august, betalt styreleder 15. august-desember, inkl. feriepenger, pensjonsutgift og arbeidsgiveravgift

536 194

Ingrid Lillebø (daglig leder 15.august - desember, inkl. feriepenger, pensjonsutgift og arbeidsgiveravgift)

208 032

Styret

0

Revisor

8 125

752 351

NOA PROSJEKTER 2013

	Prosjekt:	Prosjekt- støtte	Andre inntekter	Sum inntekt	Pers.- kostn.	Reisekostn /dielt	Diverse	Sum utgifter	Resultat	Tidl.avsatt	Til disp.
1	Frønsvollen	6 000,00	22 716,00	28 716,00			18 448,60	18 448,60	10 267,40	55 214,87	65 482,27
2	Sti Frønsvollen			0,00				0,00	0,00	15 000,00	15 000,00
3	Skogprosjekt			0,00			15 000,00	15 000,00	-15 000,00	56 962,99	41 962,99
4	Maridalen landskap			0,00	10 457,00		3 500,00	13 957,00	-13 957,00	0,00	-13 957,00
5	Naturmangfoldloven	30 000,00		30 000,00			400,00	400,00	29 600,00	0,00	29 600,00
6	Infoplakat Busk.			0,00			16 250,00	16 250,00	-16 250,00	34 688,00	18 438,00
7	Markaopplevelser	100 000,00		100 000,00				0,00	100 000,00	100 000,00	200 000,00
8	Skoleprosjekt nasj	50 000,00		50 000,00				0,00	50 000,00	0,00	50 000,00
9	DNS 2012/13		1 170,00	1 170,00	62 040,00		3 500,00	65 540,00	-64 370,00	64 370,00	0,00
10	DNS 2013/14			135 000,00	44 707,00		1 170,00	45 877,00	89 123,00	0,00	89 123,00
12	Fremmede arter	52 000,00		52 000,00	65 070,00		4 812,00	69 882,00	-17 882,00	19 000,70	1 118,70
30	Skogutvalg (SU)	10 000,00		10 000,00		4 065,00	16 133,40	20 198,40	-10 198,40	149 549,18	139 350,78
35	Viriks eventyrskog			0,00				0,00	0,00	80 000,00	80 000,00
40	Skole Bærum			0,00	22 917,00			22 917,00	-22 917,00	41 100,00	18 183,00
70	Vegetasjonskart			0,00				0,00	0,00	111 156,25	111 156,25
71	VK-17 Skaugum			0,00				0,00	0,00	0,00	0,00
72	VK opptrykk gml kart	30 700,00		30 700,00				0,00	30 700,00	0,00	30 700,00
80	VK-25 Kolås			0,00				0,00	0,00	0,00	0,00
81	VK-26 Høvikodden			0,00				0,00	0,00	0,00	0,00
82	VK-27 Hoffselva	58 410,00		58 410,00	54 780,00			54 780,00	3 630,00	0,00	3 630,00
83	VK-28 Bredtvet			0,00	39 827,00			39 827,00	-39 827,00	0,00	-39 827,00
84	VK-29 Dæilvann	145 600,00		145 600,00	4 620,00		40 488,00	45 108,00	100 492,00	0,00	100 492,00
85	VK-30 Stubberud	74 000,00		74 000,00	116 220,00	850,50		117 070,50	-43 070,50	0,00	-43 070,50
86	VK-31 Grefsenkollen	75 000,00		75 000,00	6 336,00			6 336,00	68 664,00	0,00	68 664,00
87	VK-32 Bygdøy NØ			0,00	15 686,00		5 875,00	21 561,00	-21 561,00	0,00	-21 561,00
	sum VK	383 710,00	0,00	383 710,00	237 469,00	850,50	46 363,00	284 682,50	99 027,50	111 156,25	210 183,75
	sum	766 710,00	23 886,00	790 596,00	442 660,00	4 915,50	125 577,00	573 152,50	217 443,50	727 041,99	944 485,49

Bli med, da vel!

- 02.04. Onsdagsforum, kl 18.00 – 20.00. Mariboës gate 8
Nærfriluftsliv. Byutvikling, grønne lunger og korridorer.
Innleder: Hanne Thoftedahl
- 23.04. Onsdagskveldstur til en av NOAs seire.
Til Østensjøvannet, naturreservat og miljøpark.
Turleder: Audun Skrindo – naturveileder
- 27.04. Søndagstur til en av NOAs seire.
Tur til Kolsås - Dælivann- landskapsvernområde
Turleder: Sigmund Hågvar, UMB/NOA
- 07.05. Onsdagskveldstur til en av NOAs seire
Maridalen. Ei bygd i byen.
Turleder: Christian Børs Lind
- 21.05. Onsdagskveldstur til en av NOAs seire.
Bygdøy folkepark, en kongstanke blir virkelighet.
Turleder: Bredo Berntsen, æresmedlem i NOA
- 25.05. Søndagstur til NOA-seire.
Båttur på fjorden → Tofteholmen, geologi, fugl, natur og kultur
- 15.06. Søndagstur til en av NOAs seire.
Til Spålen-Katnosa, NOAs største markaseier.
Turleder: Gjermund Andersen, NOA

Miljøfestival ved Kobberhaugen i Nordmarka 31.7. – 3.8. 2014.

**Har du lyst på å lære mer om skogen og eventyrskogene?
Har du lyst å treffe andre naturvenner fra hele landet?
Har du barn som liker seg i skogen og som har lyst å ha det gøy i skogen?**

**Kort og godt: Har du lyst å være med på Naturvernforbundets og NOAs
Miljøfestival 2014?**

Les mer på Naturvernforbundets hjemmesider!

www.naturvernforbundet.no/miljofestival2014